

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Magyar állampolgárok visszavándorlása Magyarországra, 2010 és 2021 között

(Adatok forrása: KSH, Eurostat)

2022. augusztus 23.
www.koppmariaintezet.hu

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

Vezetői összefoglaló

- 2011 és 2021 között 173 ezer magyar tért vissza Magyarországra, elsősorban Németországból, Ausztriából és az Egyesült Királyságból.
- A visszavándorló magyar állampolgárok évenkénti száma 2010 és 2018 között fokozatosan emelkedett, 1 575-ről 23 401 főre, 2018 óta 23 ezer fő körül stagnál.
- A 2018-tól kedvező népmozgalmi fordulat történt, mivel azóta a kivándorlók létszáma a visszavándorlók létszáma alá csökkent. Ennek oka egyrészt a visszavándorlók számának 2010 óta történt tizenötszörös növekedésében, másrészt pedig a kivándorlók számának 2015 óta bekövetkezett 34%-os csökkenésében keresendő.
- 2011 és 2021 között Ausztriából tértek haza a legtöbben, az összes visszavándorló 30%-a (51 390 fő).
- 2021-ben Németország vált a legfőbb kibocsátóvá 30%-os részesedéssel (2021: 6 708 fő).
- A 14 éves vagy annál fiatalabb gyermekek száma a visszavándorló korcsoportok között a 2010-es 4 főről 2021-re 224 főre emelkedett.
- A fiatal felnőttek (15-39 évesek) 2021-ben még mindig meghatározóak a hazavándorlás szempontjából, azonban a 2010-es 84%-kal szemben már csak 59%-ot tett ki a részesedésük. Ennek ellenére az említett korosztály tagjai még így is mintegy tízszer annyian jöttek haza a 2010-es adatokhoz képest (2010: 1 328 fő; 2021: 13 275).
- A statisztikai értelemben gyermekvállalási korú 15-49 éves női kohorsz tagjai a 2010-es 731 főhöz képest 2021-ben már 7 673-an tértek haza.
- 2010 és 2021 között a magyarországi vásárlóerő paritás és nettó átlagjövedelem emelkedése erősen összefügg a visszavándorlók emelkedő számával, ahogy feltehetően a rezsiköltségek alakulása is, a víz, a fűtés és az elektromos áram árának változása. Ezen szolgáltatások fogyasztói árindexe Magyarországon 2010 és 2021 között a víz (-2%), a fűtés (-11%) és az áram (-21%) esetében is csökkent, szemben az Európai Unió 27 tagállamának átlagával, ahol ezen kiadások a víz és a fűtés esetében a negyedével (29%, 24%), és az áram esetében pedig több, mint harmadával (39%-kal) nőttek.

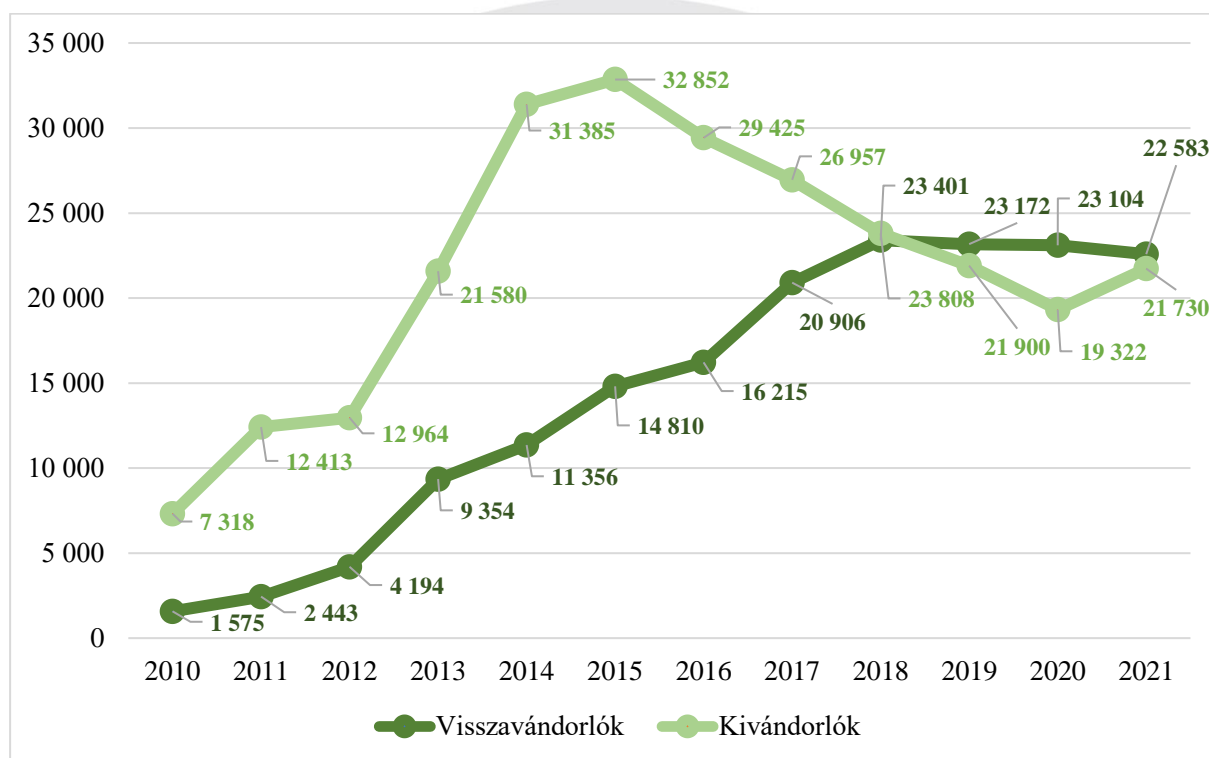

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
É S A CSALÁDOKÉRT

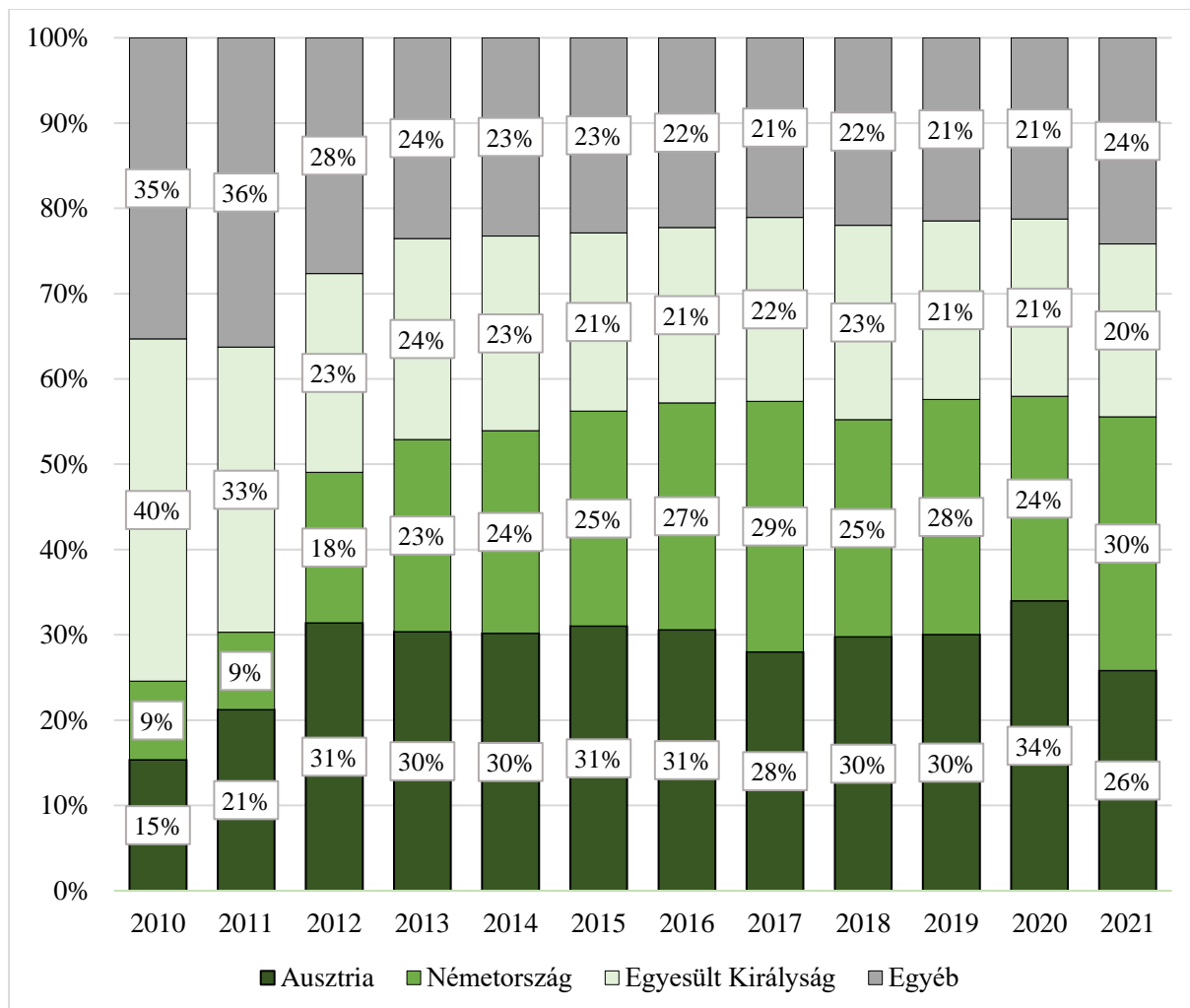
Magyar állampolgárok visszavándorlása Magyarországra, 2010 és 2021 között

A visszavándorló magyar állampolgárok száma 2010 és 2018 között fokozatosan emelkedett, 1 575 -ről 23 401 főre. 2018-ban ez a növekedés megállt és 2021-ig bezárólag 23 ezer fő körül állandósult. A stagnálás ellenére a 2018-tól 2021-ig tartó időszakban kedvező népmozgalmi fordulat történt, mivel a kivándorlók létszáma a visszavándorlók létszáma alá csökkent. 2021-ben a kivándorló magyar állampolgárok száma 21 730 fő volt, ami 34%-os csökkenést jelent 2015-höz képest (1. ábra).

1. ábra: A visszavándorló, illetve kivándorló magyar állampolgárok számbeli változása, 2010 és 2021 között (fő). Adatok forrása: KSH

2010-ben a magyar állampolgárok 40%-a az Egyesült Királyságból vándorolt vissza. A másik két legjelentősebb küldő ország Ausztria (15%) és Németország (9%) volt, az egyéb országból érkezők aránya pedig 35%-ot tett ki. 2010 és 2012 között az Egyesült Királyság részesedése visszaesett 23%-ra, annak köszönhetően, hogy **2011 után Ausztria szerepe vált meghatározóvá a kibocsátás 26-34%-os relatív többségével.** 2014-től Németország is felülmúlta a szigetország részesedését, akárcsak az összes egyéb országét. **2021-ben fordulat történt és Németország vált a legfőbb kibocsátóvá 30%-os részesedéssel (2021: 6 708 fő).** Ugyanebben az évben a visszavándorlók létszáma Ausztriából 5 837, Egyesült Királyságból 4 577 és egyéb országokból 5 461 főt tett ki. (2. ábra).

2. ábra: A visszavándorlók éves szintű megoszlása a legfőbb kibocsátó országok szerint, 2010 és 2021 között. Adatok forrása: KSH

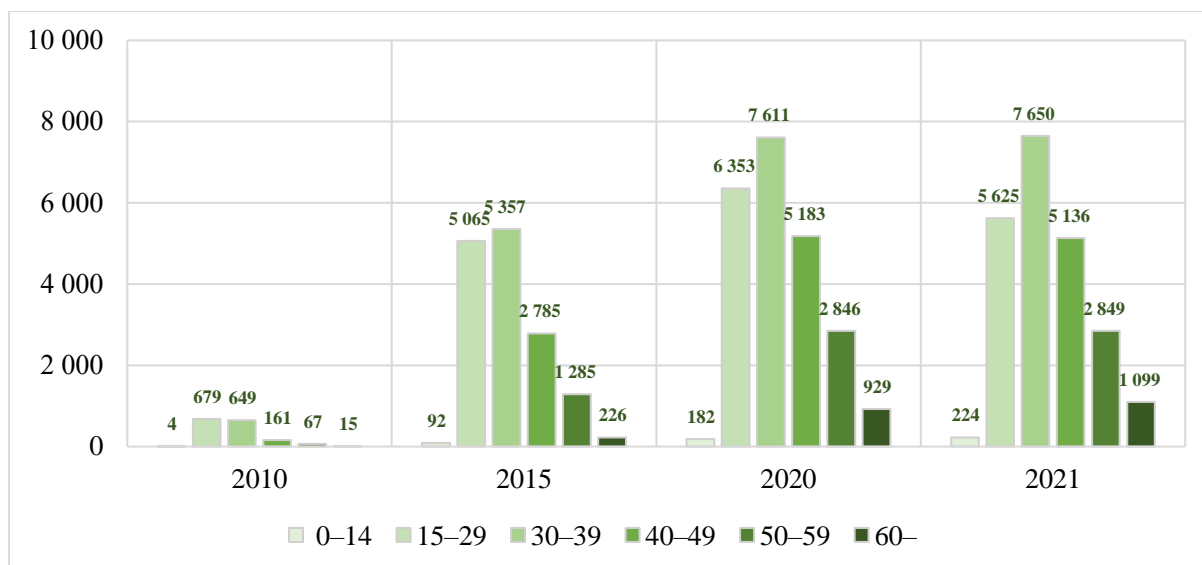
Az elmúlt 12 évben visszavándorló összesen 173 ezer főnek az 56%-a férfi, 44%-a pedig nő volt.

A korcsoportos megoszlás alapján 2010-ben a 15-39 éves korosztály dominált, mivel az összes visszatérő 84%-át adták. A 15-39 évesek 2021-ben továbbra is meghatározták a hazavándorlást. Habár részesedésük 59%-ra mérséklődött, azonban még így is tízszer annyian jöttek haza, mint 10 évvel korábban (2010: 1 328 fő; 2021: 13 275). A 14 éves vagy annál fiatalabb gyermekek aránya évente maximum 1%-át tették ki a hazavándorlóknak, azonban a 2010-es 4 fővel szemben 2021-ben már 224 gyermek tért haza, ami 9 osztálynyi gyermeknek felel meg (3. és 4. ábra).

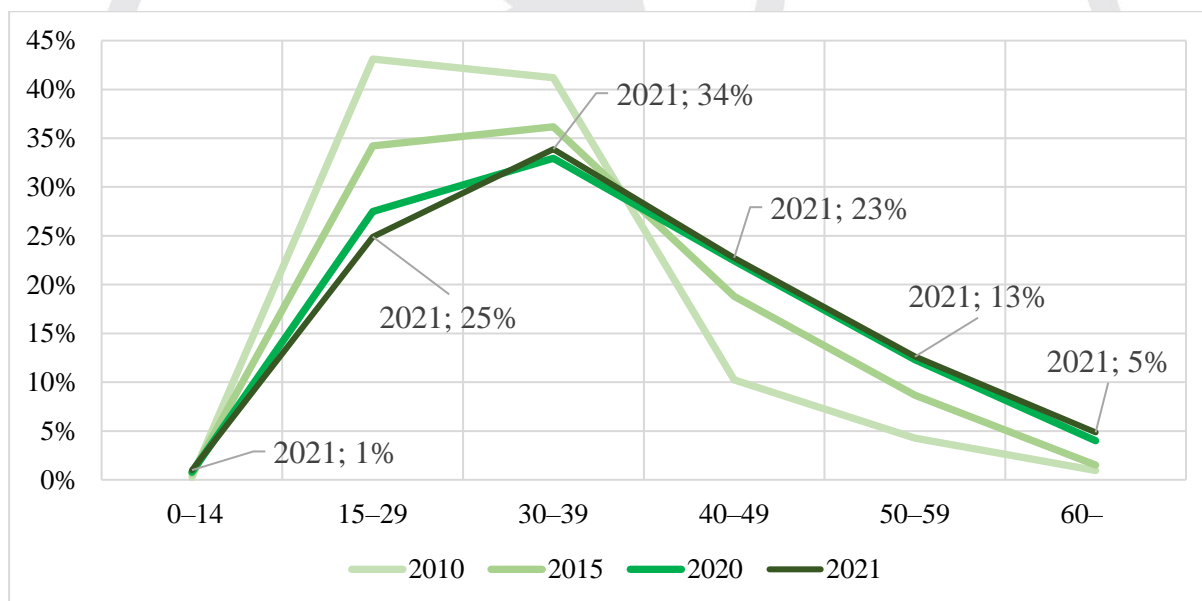

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

3. ábra: A visszavándorlók korcsoportos létszámának változása, 2010 és 2021 között (fő).
Adatok forrása: KSH

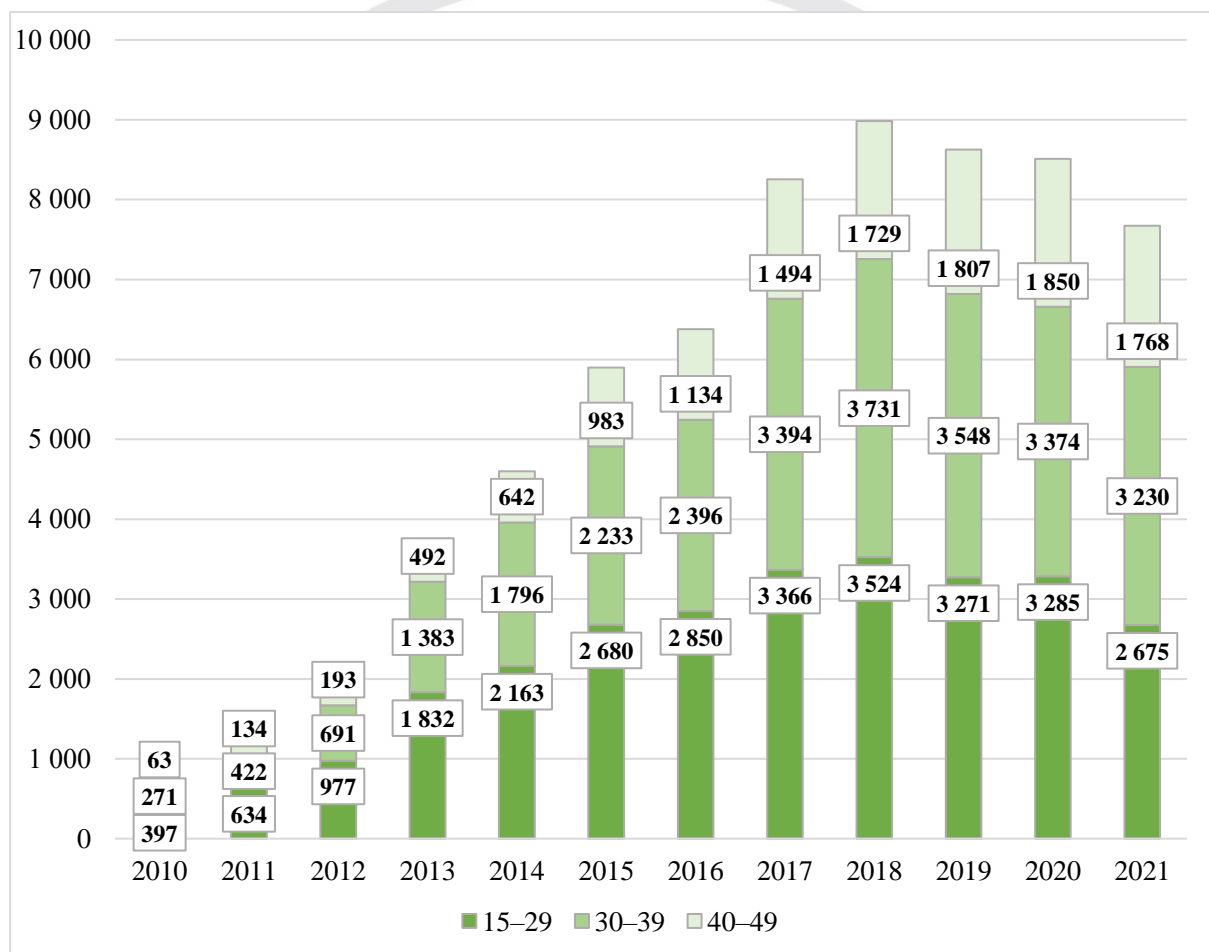
4. ábra: A visszavándorlók korcsoportos megoszlásának változása, 2010 és 2021 között. Adatok forrása: KSH

A statisztikai értelemben gyermekvállalási korú 15-49 éves női kohorsz tagjai a 2010-es 731 főhöz képest 2021-ben már 7 673-an tértek haza. A 30-39 és 40-49 évesek részesedése egyre inkább meghatározó, különösen az utóbbi életkorú nők arányának növekedése miatt. 2010-ben a 40-49 éves nők a visszatérő gyermekvállalási korú kohorsz csupán 9%-át tették ki

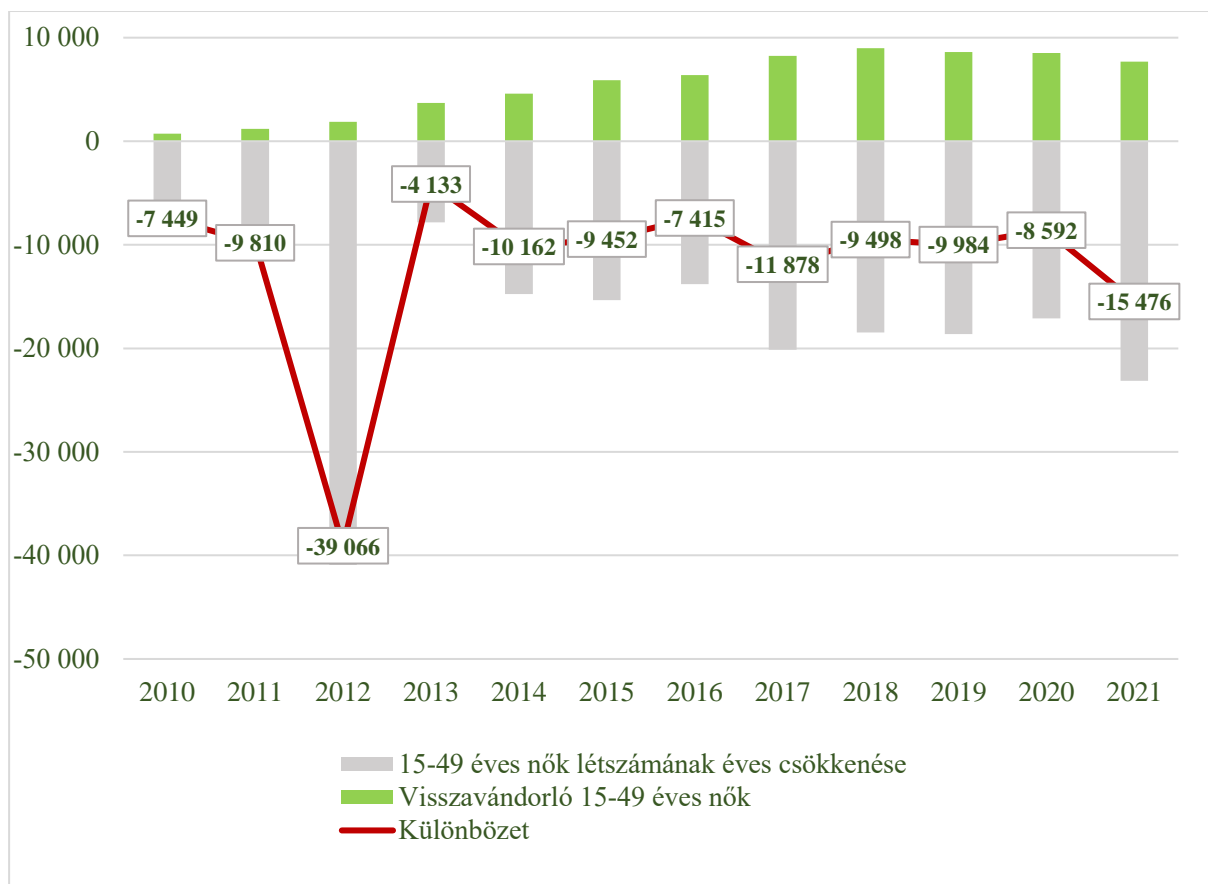

(63 fő), ezzel szemben 2021-ben már a 23%-át (1 768 fő). A 30-39 évesek részesedése szintén nőtt, létszámuk több mint tizenkétszeresére emelkedett (2010: 37%, 271 fő; 2021: 42%, 3 230 fő). Bár a 15-29 évesek közül 2 278 fővel többen tértek haza tavaly, mint 2010-ben (2010: 54%, 397 fő; 2021: 35%, 2 675 fő) (5. ábra).

Pozitív fejlemény, hogy a visszavándorló 15-49 éves nők 2010 és 2021 között évente átlagosan 34%-kal csökkentették a gyermekvállalási korú nők magyarországi deficitét. Ez a folyamat 2020-ban érte el csúcspontját, mivel a visszavándorló 8 509 fő a 17 101 fős létszámcsökkenést 50%-kal mérsékelte. 2021-re a mérséklő hatás 33%-ra csökkent: egyrészt a 15-49 éves visszavándorló nők létszáma némileg visszaesett (2021: 7 673 fő), másrészt a 15-49 éves női kohorsz létszámbeli csökkenése felgyorsult (2021: 23 149 fő) (6. ábra).

5. ábra: A visszavándorló gyermekvállalási korú (15-49 éves) női kohorszok létszámának változása, 2010 és 2021 között (fő). Adatok forrása: KSH

6. ábra: A visszavándorlás mérséklő hatása a 15-49 éves nők magyarországi létszámcsökkenésére (fő). Adatok forrása: KSH

A visszavándorlás lehetséges okai

A magyar állampolgárok visszavándorlásában különös jelentőséggel bírhat Magyarország gazdasági helyzete, valamint a mindennapi megélhetési lehetőségek. A nettó átlagjövedelem, a vásárlóerő paritás, a lakásár index, valamint a fogyasztói árindex 2010 és 2021 között mért idősoros adataiból számolt korrelációs összefüggés alapján a következők állapíthatók meg (1. táblázat).

	Átlagjövedelem (2010 és 2020 között) ¹	Vásárlóerő paritás	Lakásár index	Fogyasztói árindex	A víz fogyasztói árindexe	A fűtés fogyasztói árindexe	Az elektromos áram fogyasztói árindexe
HU	+ 57 (%)	+ 49 (%)	+ 115 (% pont)	+ 30 (% pont)	- 2 (% pont)	- 12 (% pont)	- 27 (% pont)
EU27	+ 25 (%)	+ 30 (%)	+ 49 (% pont)	+ 16 (% pont)	+ 24 (% pont)	+ 20 (% pont)	+ 33 (% pont)
Korreláció a visszavándorlók számával	0,81	0,92	-0,88	-0,88	0,73	0,85	0,92

1. táblázat: A megélhetés meghatározó mutatószámainak változása 2010 és 2021 között, Magyarországon és az EU27-ben, valamint a visszavándorlás éves létszámának összefüggése a mutatószámok magyarországi változásával. *Adatok forrása: Eurostat (online adatkód: ILC_DI03; SDG_10_10; TIPSH040; PRC_HICP_AIND; MIGR_IMM6CTZ)*

2010 és 2020 között az éves nettó átlagjövedelem változásának mértéke Magyarországon 1,57 (2010: 4 631 euró / fő; 2020: 7278), az EU 27 tagállamában pedig átlagosan 1,25 (2010: 16 606; 2020: 20 682). **2010 és 2021 között a magyarországi nettó átlagjövedelem változása erősen korrelál (0,81) a visszavándorlók számával.**

A vásárlóerő paritás jelen elemzésben alkalmazott mutatója megmutatja, hogy az adott gazdaság egy főre eső bruttó teljesítménye az EU-n belül átlagosan mekkora vásárlóerővel bír. 2010 és 2021 között a vásárlóerő paritás változásának mértéke Magyarországon 1,49 (2010: 16 400 GDP euró / fő; 2021: 24 500), az EU 27 tagállamában pedig átlagosan 1,30 (2010: 24 900; 2021: 32 300). **2010 és 2021 között a magyarországi vásárlóerő paritás változása, a nettó átlagjövedelem változásához hasonlóan, erősen korrelál (0,92) a visszavándorlók számával.**

Az előbbi két mutatóval ellentétben az alacsony bázisról induló lakásár index, valamint a lakosság által megvásárolt áruk, illetve igénybe vett szolgáltatások árának átlagos változása, azaz a fogyasztói árindex más képet festenek.

2010 és 2021 között a lakásár index változásának mértéke Magyarországon 2,22 (2010: 93,7% a 2015-ös bázisához viszonyítva; 2021: 208,2), az EU 27 tagállamában pedig átlagosan 1,50 (2010: 97,9; 2021: 146,8). A fogyasztói árindex változásának mértéke 2010 és 2021 között Magyarországon 1,33 (2010: 89,5% a 2015-ös bázisához viszonyítva; 2021: 119,0), az EU 27 tagállamában pedig átlagosan 1,17 (2010: 93,0; 2021: 108,8).

A rezsiköltségek alakulása kifejezetten **kedvező képet mutat a víz (korreláció a visszavándorlók számával: 0,73), a fűtés (0,85) és az elektromos áram (0,92) árának változása. Ezen szolgáltatások fogyasztói árindexe Magyarországon 2010 és 2021 között a víz (-2%), a fűtés (-11%) és az áram (-21%) esetében is csökkent, szemben az Európai Unió 27 tagállamának átlagával, ahol ezen kiadások a víz és a fűtés esetében a negyedével**

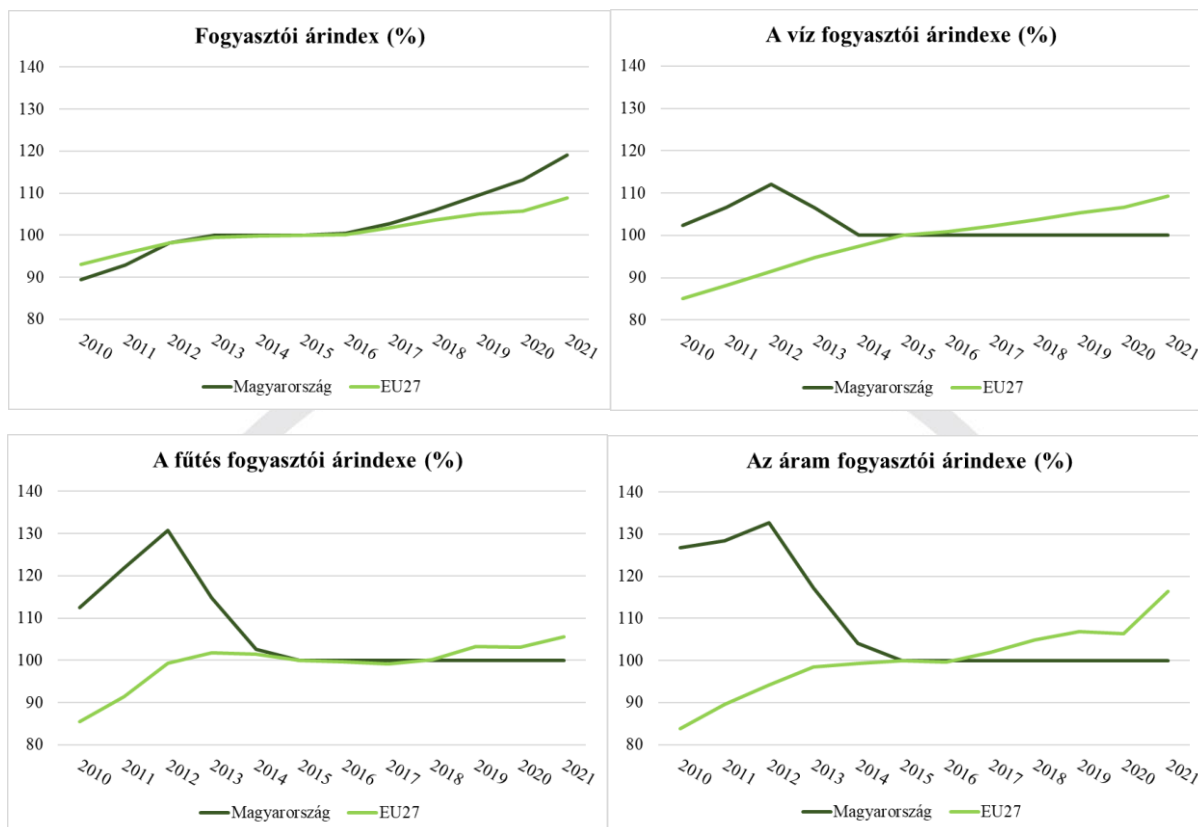
¹ Az összevetés rövidebb időszorának oka, hogy az EU27 2021-es adata hiányzik.

KINCS

KOPP MÁRIA INTÉZET
A NÉPESEDÉSÉRT
ÉS A CSALÁDOKÉRT

(29%, 24%), és az áram esetében pedig több, mint harmadával (39%-kal) nőttek (7-10. ábra).

7-10. ábra: A fogyasztói árindex, valamint a víz, a fűtés és az elektromos áram fogyasztói árindexének változása 2010 és 2021 között, Magyarországon és az Európai Unió 27 tagállamának átlagában. Adatok forrása: Eurostat (online adatkód: PRC_HICP_AIND)

2022. augusztus 24.

Készítette: Uhljár Péter (kutató-elemző, KINCS Kutatási Iroda)

Látta: Pári András irodavezető

Jóváhagyta: Fűrész Tünde elnök